

Spor historiků o vysídlení německého obyvatelstva z Československa po druhé světové válce: Milan Hubl a Luboš Kohout versus Danubius

---

Vše začalo tím, že v 57. čísle časopisu Svědectví vyšla historická práce na toto téma; jejím autorem má být slovenský historik, který použil pseudonymu Danubius. Danubius je odpůrcem vysídlení. V prosinci 1978 a v lednu 1979, kdy o publikaci eseje ve Svědectví neměl v opoziční Praze dosud nikdo potuchy, rozšířila se po bytech některých signatářů Charty 77 fáma, že mluvčí Charty 77 chtějí vydat Danubiův text /který snad několik jednotlivců již znalo/ jako dokument Charty 77. Byla to opravdu fáma a natropila moc škod. Mluvčí to neměli nikdy v úmyslu, byť by to bylo jen proto, že Charta 77 je společenstvím, bránícím lidská práva v současnosti. Ale důvodů pro nevydání jakéhokoli textu na toto téma /nejen tedy Danubiovy statě/ měli mluvčí více. Dne 7. února 1979 provedla potom Státní bezpečnost sérii výslechů, jejich smyslem bylo zanást do řad signatářské obce rozkol a případně vyvolat i desolidarizační postoje vůči tomu, kdo se kryje pod pseudonymem Danubius. Nepodařilo se jí to. Průběhy výslechů /viz sdělení VONS č. 74 v Informacích o Chartě 77 č. 2/ vyzněly i v tom smyslu, že případná kampaň proti Chartě 77, již by mohla být "německou ozázkou" zdiskreditována, není dobře možná. V té době byl znám již seriózní hlas z druhé strany, z tábora těch, kteří vysídlení německého obyvatelstva považují za historicky nutný a ospravedlnitelný akt: byly jím Glossy k Danubiovým тезím o vysídlení Němců, které 4. února 1979 napsal historik Milan Hubl. Do "diskuse" se zapojil také Karel Douděra z Rudého práva, které 19. 2. 1979 otisklo jeho poznámku; Douděrovou snahou bylo zdiskreditovat Chartu 77 alespoň u čtenářů Rudého práva, když na více nebylo. O žádosti o tiskovou opravu, kterou napsal de Rudého práva historik a politolog Luboš Kohout, jsme referovali v minulém čísle Informací o Chartě 77. Luboš Kohout napsal také dne 8. 3. 1979 Kritické poznámky k тезím "Danubia", v nichž se staví na pozici Milana Hübla a dále je zajímavým způsobem rozvádí. Sám Milan Hubl napsal takřka současně - 7. 3. 1979 - ještě Dodatečné glossy k Danubiovi. Otázka vysídlení německého obyvatelstva po druhé světové válce jistě nepatří k nejpálčivějším problémům dneška. Je však zajímavé, že na vysídlení jsou v čs. společnosti nejrůznější názory. Diskuse historiků, která zejména Hüblovým příspěvkem získala úroveň odborně fundované polemiky, by měla jistě pokračovat. Měli by se v ní vyjádřit i politici a sociologové a další odborníci. Ale také ostatní, ať už ti nejstarší, kteří bylo tehdy u toho, nebo lidé mladších generací, z nichž někteří ani nepřijímají zásadu "oko za oko - zub za zub", již se řídili jejich otcové a dědové, ani se necítí ohrožená ve své národní existenci, zvláště ne ze strany Němců, a ohrožení státní existence, pokud ji přijímají pozitivně, vidí ve světle posledních třeceti let odjinud. Je docela možné, že na základě takovéto diskuse - jejímž optimálním doplňkem by měl být, bohužel nerealizovatelný, sociologický průzkum - by i závěry historiků, zastávajících se v podstatě vysídlení, vypadaly trochu jinak.

20. 3. 1979

Petr Uhl

ooo 000 ooo

Diskuse s Petrem Pithartem a Ludvíkem Vaculíkem pokračuje

V prvním čísle Informací o Chartě 77 jsme přinesli zprávu o básni v próze Rudolfa Batčka, již odpověděl na fejton Ludvíka Vaculíka Poznámky o statečnost. Tento Vaculíkův fejton spolu s odpovědí Václava Havla jsme sveřejnili v č. 2/79 Informací o Chartě 77, kde jsme zároveň informovali o několika písemných reakcích na postoje Ludvíka Vaculíka a na názory Petra Pitharta, které vyjádřil ve svém fejtonu Bedra některých. Nejenže se k tomu hodně píše: začalo se i diskutovat a při různých debatách se setkávají signatáři a příznivci Charty 77, kteří se dosud neznali. Padají předsudky a vyjasňují se nedorozumění. První etapu těchto diskusí uzavřel nyní Petr Pithart obsáhlým příspěvkem /cca 6 000 slov/, který nazval Disi - rizika /28. 2. 1979/.

ooo